

כלי להערכת תפקוד של תלמידים עם צרכים מיוחדים – הגיל הרך- גיל 4
פירוט סיווג ההיגדים לנושאים ולממדים בכלי ההערכה

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
תפקוד קוגניטיבי לימודי-שפתי	חשיבה מתמטית	מזהה-ללא מנייה- את מספר הפריטים המונחים לפניו עד שלושה פריטים (תפיסת כמות)	חיובי	רמת תפקוד
		מזהה צורות הנדסיות בסיסיות המצויות בחפצים מחיי היום-יום (במשחקים או בצעצועים, בכלי אוכל או בכלי מטבח, בתמונות או בציורים)	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של יחסי גודל (מסדר לפי רצף גודל)	חיובי	רמת תפקוד
		סופר לפחות עד 15	חיובי	רמת תפקוד
		מחלק פריטים או מסדר אותם ביחס של אחד לאחד : סוכרייה לכל ילד, כוס לכל צלחת וכו' (התאמה חד-חד-ערכית)	חיובי	רמת תפקוד
		מונה לפחות עד 5	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח למיין לשתי קבוצות לפי שני קריטריונים (לפי צורה וצבע, לפי צבע וגודל וכו')	חיובי	רמת תפקוד
	כישורי חשיבה	מצליח לזהות פריטים שונים בתמונה שבה מתוארת סיטואציה (בגן שעשועים, בקרקס)	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של מידע המיוצג בסמלים (בשלטים ובסימנים מוסכמים)	חיובי	רמת תפקוד
		מראה ידע בתחומים הנלמדים בגן	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח להעתיק את שמו (גם אם לא עשה זאת במדויק)	חיובי	רמת תפקוד
	לקראת קריאה וכתובה	מזהה את שמו הכתוב	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח להעתיק את שמו (גם אם לא עשה זאת במדויק)	חיובי	רמת תפקוד
		מזהה את הצליל הפותח מילה	חיובי	רמת תפקוד
		מנסה לכתוב מילים (גם אם משרבט ואינו כותב באותיות)	חיובי	רמת תפקוד
		מזהה את אותיות שמו או חלק מהן במילים כתובות	חיובי	רמת תפקוד
	שפה דבורה - הבנה	מראה הבנה (באופן מילולי או באופן שאינו מילולי) של הנאמר בשיחה יום-יומית	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של הוראות פשוטות ("שים בתוך המגירה", "עצום עיניים", "צבע את הדגם")	חיובי	רמת תפקוד
		משיב תשובה העונה לשאלה שנשאל (גם אם התשובה אינה נכונה)	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש ברמזים מילוליים בזמן משחק או כדי להשיב לשאלה ("המילה מתחילה ב...", "המילה מתחזקת ב...")	חיובי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	שפה דבורה - הבעה בעל פה	בשיחות ספונטניות מתבטא באוצר מילים מגוון	חיובי	רמת תפקוד
		משיים בצורה נכונה חפצים או פעולות	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש נכון בהטיות פועל (בעבר ובהווה), בשמות גוף, בזכר ובנקבה, ביחיד וברבים	חיובי	רמת תפקוד
		מתבטא במשפטים פשוטים ובמשפטים מחוברים	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש במילות שאלה המתאימות למה שהוא רוצה לדעת ("למה", "מת", "איפה", "מה")	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לתאר חוויה או לספר סיפור פשוט מדמיונו	חיובי	רמת תפקוד
	אסטרטגיות ותהליכי חשיבה	מגלה סקרנות והתעניינות במתרחש סביבו (בחיי נמלים או שבלולים, איך דבר מה פועל, סיפור שמסופר וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לצפות תוצאות של אירועים ("אם נצא החוצה ביום גשום...", "אם נפיל כוס זכוכית...")	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לסדר סדרות של לפחות שלוש תמונות לפי רצף כרונולוגי	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש ברמזי תוכן הניתנים לו כדי לפתור חידה פשוטה או במהלך משחקים ("נחש מי", "טוק טוק, מי אני?", "ירוק מבחוץ ואדום מבפנים")	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש באסטרטגיות (תכנון מהלכים פשוטים, מיון ואלימינציה וכו') המסייעות לו לבצע משימות למידה מוכרות או כדי לשחק במשחקים שהתנסה בהם	חיובי	רמת תפקוד
		מסיק מסקנות בעקבות התנסויות חוזרות במשחק (במשחק בנייה, במשחק הרכבה, במשחקי למידה במחשב)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לפתור בעיות חדשות (במשחק או בפעילות למידה) על סמך התנסויות קודמות	חיובי	רמת תפקוד
		במהלך משחק נותן לחפץ מהות אחרת מהמהות המקורית שלו (משחק סימבולי)	חיובי	רמת תפקוד
	תפקודי קשב	בשעת משחק בחצר עובר מפעילות לפעילות בתדירות גבוהה מאוד	שלילי	תדירות
		מתקשה להשתתף בפעילות מובנית מתחילתה ועד סופה (הקשבה לסיפור, מפגש, משחק קופסה)	שלילי	תדירות
		מתקשה להתמיד בפעילות שבחר להשתתף בה או לבצע אותה	שלילי	תדירות
		מתרוצץ בחצר או בחלל הגן ללא מטרה	שלילי	תדירות
תפקוד בתחום התקשורת	היגדים מקדימים	מדבר (באמצעות קולו) לצורך תקשורת		נכון/לא נכון
		מדבר באמצעות תקשורת תומכת חלופית		נכון/לא נכון
		מפיק משפטים לצורך תקשורת (בקולו או באמצעות תת"ח)		נכון/לא נכון

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	דיבור	מבטא מילים באופן משובש המקשה את הבנת דבריו	שלילי	רמת תפקוד
		מדבר בנימות דיבור (אינטונציות) מגוונות ומתאימות לנאמר בשיחה	חיובי	רמת תפקוד
		מדבר בקול רם מדי או שקט מדי	שלילי	רמת תפקוד
		מדבר בקצב מהיר מדי או אטי מדי המקשה לעקוב אחר דבריו	שלילי	רמת תפקוד
	היענות לתקשורת	יוזם פנייה לאחר (בתנועות גוף, במגע, בקולות או במילים)	חיובי	רמת תפקוד
		מתעלם מניסיונות של אחרים (חברים או אנשי צוות) ליצור אתו קשר	שלילי	רמת תפקוד
		נמנע מתקשורת עם אנשי צוות	שלילי	רמת תפקוד
		נמנע מתקשורת עם ילדים	שלילי	רמת תפקוד
		נענה כשפונים אליו (עונה בתנועות גוף, במגע, בקולות או במילים)	חיובי	רמת תפקוד
	כישורי שיח	במהלך שיחה לוקח תור בעיתוי המתאים	חיובי	רמת תפקוד
		מביע את כוונותיו בדרכי שיח מגוונות (מבקש, מתאר, שואל, דורש וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		נראה כי מפרש נכון נימות דיבור שונות (אינטונציות)	חיובי	רמת תפקוד
		אם אינו מובן, מנסה להסביר את עצמו בדרכים אחרות (מצביע, מדגים וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה להשתלב (לעקוב אחר שיחה, לקחת תור בשיחה וכו') בשיחה קבוצתית ספונטנית	שלילי	רמת תפקוד
	תקשורת בלתי מילולית	יוצר קשר עין חיוני במהלך שיחה	חיובי	רמת תפקוד
		מביע רגשות באמצעות הבעות פנים (חיוך, השפלת מבט, כיווץ גבות וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של מסרים המועברים באמצעות מחוות גוף (ג'סטות) מגוונות ("רק רגע", "שקט" וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש במחוות גוף (ג'סטות) מגוונות כדי להעביר מסרים (משיכת כתפיים, נפנוף לשלום, "בוא אליי" וכו')	חיובי	רמת תפקוד
תפקוד רגשי	הבנה והבעה רגשית	מראה את ההעדפות שלו (מה נעים לו ומה אינו נעים לו, מה הוא אוהב ומה אינו אוהב)	חיובי	תדירות
		מראה אהבה או חיבה כלפי צוות הגן או כלפי חברים בגן	חיובי	תדירות
		מתקשה להביע רגשות (באופן מילולי או בהבעות פנים)	שלילי	תדירות
		מביע רגשות מעולמו הפנימי בזמן משחק דרמטי (מְשַׁחֵק "כאילו")	חיובי	תדירות
		מזהה תכנים רגשיים העולים מסיפורים, מהצגות וכו' (שמחה, אהבה, עצב, פחד וכו')	חיובי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	התנהגות חזרתית ופגיעה עצמית	מזהה רגשות המיוצגים בתמונות או בציורים (שמחה, עצב, כעס, פחד)	חיובי	תדירות
		מגלה חרטה או צער כאשר מבין שפגע בילד או בילדה או בבעלי חיים (בין שמבין בעצמו בין שמסבירים לו)	חיובי	תדירות
		מגד את גופו, נושך את עצמו, תולש שער עד כדי פגיעה עצמית	שלילי	תדירות
		מראה התנהגות חזרתית המפריעה לתפקודו (תנועות גוף, טקסים) כמה פעמים ביום	שלילי	תדירות
		פוגע בעצמו באופן המסכן את חייו (בולע חפצים, מחדיר חפצים לגופו, מטיח את ראשו וכו')	שלילי	תדירות
		משחק רק באותו חפץ ותמיד באותו אופן	שלילי	תדירות
		בכל שיחה, בכל פעילות ובכל משחק הוא "גולש" לנושא היחיד המעסיק אותו	שלילי	תדירות
		משמיע מלל בלתי פוסק ללא הקשר וללא נמען כמה פעמים ביום	שלילי	תדירות
	ויסות רגשי ותגובה רגשית לא מידתית	מוכן לקבל הצעה חלופית אם אינו מקבל בדיוק את מה שהוא רוצה	חיובי	תדירות
		מתקשה במעבר מפעילות אחת לפעילות אחרת	שלילי	תדירות
		מתקשה לתפקד כאשר השגרה מופרת (שינוי סדר יום, אירוע מיוחד)	שלילי	תדירות
		מראה שינויים פתאומיים וקיצוניים במצב הרוח ללא סיבה ברורה גם לאחר בירור (שמחה-עצב, רוגע-עצבנות, אדישות-כעס)	שלילי	תדירות
		מגיב בכעס או בבכי קיצוני ופתאומי במצבים יום-יומיים כמה פעמים ביום	שלילי	תדירות
		מתקשה לקבל "לא" כתשובה	שלילי	תדירות
		מתפרץ בזעם באופן המסכן אותו או את סביבתו	שלילי	תדירות
		מגיב באופן לא פרופורציונלי במהלך ריב עם חבר או עם חברה	שלילי	תדירות
	מוטיבציה לימודית	מתקשה לחזור לתפקד לאחר שנתקל בקושי (לאחר דחייה, אבדן חפץ, כישלון)	שלילי	תדירות
		מראה הנאה מלמידה או מהתנסות בדברים חדשים	חיובי	תדירות
		נמנע מלבצע משימות או פעילויות מְבִנּוֹת	שלילי	תדירות
	סממנים למצוקה רגשית	מתייאש במהלך ביצוע של מטלות למידה	שלילי	תדירות
		בוכה בגלל כל דבר ובכל מצב	שלילי	תדירות
		מגלה אדישות למתרחש בגן ללא קשר לסוג הפעילות	שלילי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
		מראה חרדות ופחדים המשפיעים על תפקודו (נבהל בקלות ובגלל כל דבר, מסתתר, נצמד כל הזמן לאיש צוות וכו')	שלילי	תדירות
		מתקשה להפיק הנאה מפעילויות, ממשחקים וכו'	שלילי	תדירות
		נראה בודד, כבוי ועצוב	שלילי	תדירות
עצמאות תפקודית והתארגנות	היגד מקדים	גמול מחיתולים		נכון/לא נכון
	ניידות תפקודית	מתנייד במרחב הגן באופן עצמאי (בתוך כיתת הגן, במעבר ממקום למקום, בחצר)	חיובי	רמת תפקוד
		מתנייד בקצב אטי	שלילי	רמת תפקוד
		עובר מתנוחה לתנוחה בכוחות עצמו (ישיבה, עמידה, שכיבה)	חיובי	רמת תפקוד
		מתגבר בכוחות עצמו על מכשולים פיזיים העומדים בדרכו (מעברים צרים, חפצים או צעצועים מפוזרים)	חיובי	רמת תפקוד
		הליכתו יציבה (אינו נוטה למעוד או ליפול) בכל האזורים בגן (בשביל הגישה לגן, בחצר, בחלל הגן)	חיובי	רמת תפקוד
	עצמאות בתפקודי יום יום בסיסיים- שירותים	מתפשט בשירותים בכוחות עצמו	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה להתארגן במרחב השירותים בכוחות עצמו (פתיחת הדלת וסגירתה, מעבר בתא השירותים, הורדת המים באסלה)	שלילי	רמת תפקוד
		הולך לשירותים ללא צורך בתזכורת	חיובי	רמת תפקוד
		מתלבש בשירותים בכוחות עצמו	חיובי	רמת תפקוד
		שוטף ידיים ופנים בכוחות עצמו	חיובי	רמת תפקוד
	עצמאות בתפקודי יום יום בסיסיים-	שותה מכוס או מספל באופן עצמאי	חיובי	רמת תפקוד
		אוכל באופן עצמאי	חיובי	רמת תפקוד
		שומר על הרגלי אכילה המקובלים בגן (אוכל בישיבה ליד שולחן, משתמש בכפית ובמזלג, משתמש בצלחת או במפית בהתאם למקובל בגן)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח להתארגן לקראת ארוחה ובסיומה בכוחות עצמו (ביזמתו או בעקבות הוראה)	חיובי	רמת תפקוד
	התארגנות לפעילות	מחזיר ציוד למקומו בגמר פעילות (ביזמתו או בעקבות הוראה)	חיובי	רמת תפקוד
		ניגש למקום לקראת תחילת פעילות ומתארגן לפי הצורך (לוקח כיסא למקום המתאים ומתיישב, לובש סינר לקראת פעילות צביעה)	חיובי	רמת תפקוד
		שם את חפציו האישיים במקום המוסכם (מניח תיק או בקבוק במקום, משתמש במגירה אישית)	חיובי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	מיומנויות הנדרשות בשגרת הגן	מתנהג לפי הכללים המוסכמים בפינות/במרכזי פעילות (מספר הילדים המותר בפינה/מרכז פעילות, "תורות")	חיובי	רמת תפקוד
		נוטה לבצע פעולות בחוסר תשומת לב לסיכונים	שלילי	רמת תפקוד
		מבצע תפקידים ותורנויות (תורנות אוכל, חלוקת ציוד ואיסופו, "אבא של שבת")	חיובי	רמת תפקוד
		מתמצא בסביבות הגן (פינות/מרכזי פעילות, חדרי טיפול, חצר, מטבח, שירותים)	חיובי	רמת תפקוד
		מכיר את מיקומם של המשחקים, של הצעצועים ושל החפצים בפינות/מרכזי הפעילות	חיובי	רמת תפקוד
		מכיר את סדר הפעילויות בשגרת היום בגן (מפגש בוקר – ארוחת בוקר – שעת חצר)	חיובי	רמת תפקוד
תפקוד סנסומוטורי	ביצוע פעילויות הדורשות מיומנויות ידיים	מצליח לבנות בקוביות קטנות (מגדל של לפחות 5 קוביות, רכבת)	חיובי	רמת תפקוד
		משתתף בפעילויות יצירה הדורשות מיומנויות ידיים (מדביק תמונות על דף, יוצר נחשים מפלסטלינה או מבצק, משתמש במכחול)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח להרכיב חלקי משחק (חלקי "לגו" קטנים, חלקים מוברגים, השחלת חרוזים)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לגזור במספריים על קו ישר המסומן על דף	חיובי	רמת תפקוד
		ממלא צורות או צובע דפי ציור לפי קווי המתאר שלהם (גם אם אינו מדייק)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח להעתיק או לצייר עיגול וגם קווים מצטלבים (קו מאונך המצטלב עם קו מאוזן)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לדפדף בספר בלי לקרוע את הדפים	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לחקות תנועות ידיים הנעשות ברצף	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש במתקנים יציבים בחצר (מגלשה, מנהרה, סולם)	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש במתקנים נעים בחצר, בחדר טיפולים או במרחב הגן ("צלחת" מסתובבת, דגנדות מסוגים שונים)	חיובי	רמת תפקוד
	ביצוע פעילויות הדורשות מיומנויות תנועתיות חושיות	מסורבל בתנועתו במרחב בחצר (נתקל, מועד, מרבה ליפול)	שלילי	רמת תפקוד
		נמנע מלשחק משחקים שנדרשת בהם תנועה במרחב	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה לתפוס כדור גם אם הכדור מכוון לעברו	שלילי	רמת תפקוד
		משתתף במשחקים המצריכים תנועה במרחב (ים-יבשה, תחרות ריצה, מסלול מכשולים)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לזרוק כדור למטרה (קליעה לסל, באולינג, משחק "מסירות")	חיובי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
	חיפוש או הימנעות מגרייה חושית	מראה סימני מצוקה אם יש לכלוך על ידיו, על פניו או על רגליו	שלילי	רמת תפקוד
		נרתע באופן קבוע מפעילויות יצירה שצריך להשתמש בהן בחומרים שונים, כגון צבעי אצבעות, בצק, דבק	שלילי	רמת תפקוד
		נרתע ממגע של ילדים ו/או של מבוגרים	שלילי	רמת תפקוד
		מסרב לאכול בגן (ארוחת בוקר או ארוחת ביניים, ארוחת צהריים, במסיבות)	שלילי	רמת תפקוד
		מסרב לשטוף פנים וידיים באופן קבוע (גם אם הוא מלוכלך מאוד)	שלילי	רמת תפקוד
		נמנע באופן קבוע מלשחק בארגז החול	שלילי	רמת תפקוד
		מסרב באופן קבוע להתנסות באכילת מאכלים בעלי מרקמים שונים ו/או טעמים מגוונים	שלילי	רמת תפקוד
		אוטם אוזניים ו/או צורח אם נשמעת בסביבתו מוזיקה או רעש בעוצמה המתאימה לסוג הפעילות	שלילי	רמת תפקוד
		עוצם את עיניו או מכסה את עיניו אם יש אור חזק או עומס חזותי	שלילי	רמת תפקוד
		מריח כל דבר שבסביבתו פעם אחר פעם (אנשים, חפצים, משחקים, צעצועים)	שלילי	רמת תפקוד
תפקוד חברתי	אינטראקציה חברתית	יוזם אינטראקציה חברתית באופן מילולי או בלתי מילולי (מציע לחבר לשחק יחד או שמבקש להצטרף למשחק)	חיובי	תדירות
		מביע את רצונותיו לפני חבר או חברה באופן מילולי או בלתי מילולי (בנוגע לסוג משחק, עם מי הוא רוצה לשחק, ליד מי הוא רוצה לשבת)	חיובי	תדירות
		מראה עניין באינטראקציה חברתית (גם אם אינו מצליח להשתלב בה)	חיובי	תדירות
		מקיים משא ומתן עם חברים כדי לבוא לידי הסכמה (הסכמה על תור, על כללי משחק, על חלוקת תפקידים)	חיובי	תדירות
		משחק עם ילדים במשחק תפקידים ומגלם דמויות מחיי היומיום או משחק סיפור דמיוני (משחק סוציו-דרמטי)	חיובי	תדירות
	מוסכמות חברתיות והתייחסות לאחר	מתייחס לרגשות של חבריו (מנחם חבר עצוב, מפייס חבר כועס, מרגיע חבר שנחבל)	חיובי	תדירות
		מתקשה לחלוק את מה שיש לו עם אחרים (צעצוע, ממתק, משחק)	שלילי	תדירות
		מתקשה לשתף פעולה עם ילדים אחרים בפעילות מובנית או במשחק	שלילי	תדירות
		משתמש בציוד הגן בהתאם לכללים גם אם צריכים להזכיר לו (מחזיר משחקים למקומם, אוסף את צעצועי החצר)	חיובי	תדירות
		מתנצל (באופן מילולי או באמצעות מחווה) לאחר שפגע במישהו, בין שהורו לו להתנצל ובין שלא הורו לו להתנצל	חיובי	תדירות
		מתקשה לקבל סמכות ומרות של צוות הגן	שלילי	תדירות
		ממתין לתורו (במשחק, בפעילות, בארוחה, בתור במתקן בחצר)	חיובי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד	כיוון הניסוח	סולם
התנהגות חברתית בלתי מסתגלת		משתמש במילות נימוס מקובלות ("סליחה", "תודה", "שלום")	חיובי	תדירות
		מתקשה לשמור על גבולות הגוף שלו ועל המרחב האישי של האחר (נצמד, מחבק, נוגע)	שלילי	תדירות
		מציק לילדים	שלילי	תדירות
		מתנהג באופן המסכן את עצמו (קופץ על שולחנות, מטפס על גדר)	שלילי	תדירות
		פוגע פיזית בילדים אחרים (מכה, מושך בשער, נושך, בועט)	שלילי	תדירות
		פוגע פיזית במבוגרים (מכה, נושך, מושך בשער)	שלילי	תדירות
		גורם נזק לרכוש	שלילי	תדירות
		מאיים על ילדים אחרים באופן מילולי או בלתי מילולי אם אינם נענים לרצונו ("אני ארביץ לך", "אני אשבור לך", תנועות ידיים)	שלילי	תדירות
		מסית ילדים כנגד ילד אחר ("אל תשחקו אותו", "בואו נרביץ לו", "תהיו ברוגז אותו")	שלילי	תדירות
		מתבטא באלימות מילולית כלפי ילדים אחרים (מקניט, מעליב, מקלל)	שלילי	תדירות
התנהגות מינית חריגה		בזמן משחק מפגין התנהגות מינית שאינה הולמת (שוכב על ילדים, מחקה תנועות מיניות בעזרת בובות, מבקש מילדים אחרים להוריד מכנסיים או מוריד את המכנסיים שלהם)	שלילי	תדירות
		מבטא תכנים מיניים בוטים במהלך משחק באופן מילולי או בלתי מילולי	שלילי	תדירות
		חושף את איבריו האינטימיים בפומבי (חוץ מהתארגנות הקשורה לשירותים)	שלילי	תדירות
		נוגע באיברים אינטימיים של אחרים	שלילי	תדירות

הערה: לפירוט אודות הסולם ראה דו"ח פיתוח